

Lecz czas ruszać dalej, kres questa już bliski,
Zanim jednak to nastąpi – spójrz w bramę świątyni,
Która nieopodal Ciebie jak z ziemi wyrosła,
I prezentuje kościół św. Mateusza – kunszt średniowiecznego
rzemiosła.

To największy na Żuławach kościół – pochodzi z XIV wieku,
Jednak nie trać zbyt dużo czasu – ciekawski podróżniku.

Odwróć się na pięcie – i dokładnie w przeciwną do bramy stronę,
Maszeruj zważając, co wokół Ciebie umiejscowione.

Teraz musisz znaleźć piękne dwustuletnie drzewi rzeźbione,
Które kiedyś u kupca wewnątrz domu były wstawione.

Spójrz na nie uważnie

I policz największe elementy owalne.

Tyle ile ich jest – musisz minąć drzew jeszczę,

Idąc dalej tak jak szedłeś – przed siebie.

I tutaj, historia naszego questu krąg zatacza,
Wszystko zaczęło się od wody i tak też się zakańcza.
Tak jak miasto przez wieki od tego żywiołu zależne bywało,
Bo i powodzi się obawiano, i rzeką towary splawiano, i ognień
wodą się dogaszało,

Tak teraz Ty drogi wędrowcze,
Znajdź element, który także z wodą nieodzownie się wiąże.

A na nim daty i z tej właśnie strony,

Przjrzyj się znakowi, który pomiędzy nimi jest umiejscowiony.

Dalej, odrysuj ten element. Udało się przyjacielu!

Pokonując trasę questa dotarłeś do celu!

Teraz już wiesz, jaki skarb się w mieście chowa,
Zapraszamy następnym razem, by też inne poznać!

Oto Twój skarb!
Uzupełnij brakujący element
na pamiątkę rozwiązania questu...

Wybierz się szlakiem przywilejów handlowych w mieście z rynkiem na dwie części „Ołówkiem” rozdzielonym, gdzie niegdyś prawa mieszczkańskie wilkierzem regulowano...

Miejsce questu:

Nowy Staw to niewielkie żuławskie miasteczko leżące ok. km 12 na północ od Malborka. Przez miasto przepływa rzeka Święta. W XVI - XVIII wieku było ośrodkiem handlu na Żuławach.

Jak dojechać:

Od strony Malborka - drogą krajową nr 55 w kierunku Nowego Dworu Gdańskiego. W miejscowości Dębina odbijamy na Nowy Staw.

Tak samo podążając od strony Nowego Dworu Gdańskiego.

Jadąc ul. Obrońców Westerplatte po lewej stronie mijamy Urząd Miejski, a po przekroczeniu torów kolejki wąskotorowej po prawej - supermarket i wieżę ciśnię. W tej okolicy można zaparkować.

Punkt startowy:

Quest zaczyna się na moście na rzece Święta (ul. Obrońców Westerplatte).

Dodatkowy sprzęt: zabierz coś do pisania (ołówek).

Czas przejścia: ok. 35 minut.

Opiekun questu:

Anna Uzdowska, Urząd Miejski w Nowym Stawie
tel. 55 271 51 00 wew. 31, e-mail: promocja@nowystaw.pl

Gdzie pobrać ulotkę questową?:

- Urząd Miejski w Nowym Stawie, ul. Bema 1
 - Galeria Żuławska "Ołówek", Rynek Kościuszki
 - Nowostawskie Centrum Kultury i Biblioteki, ul. Jana Pawła II 2
 - Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Sportowa 5
- oraz w internecie:
- www.nowystaw.pl
 - www.noknowystaw.civ.pl
 - www.osirnowystaw.pl

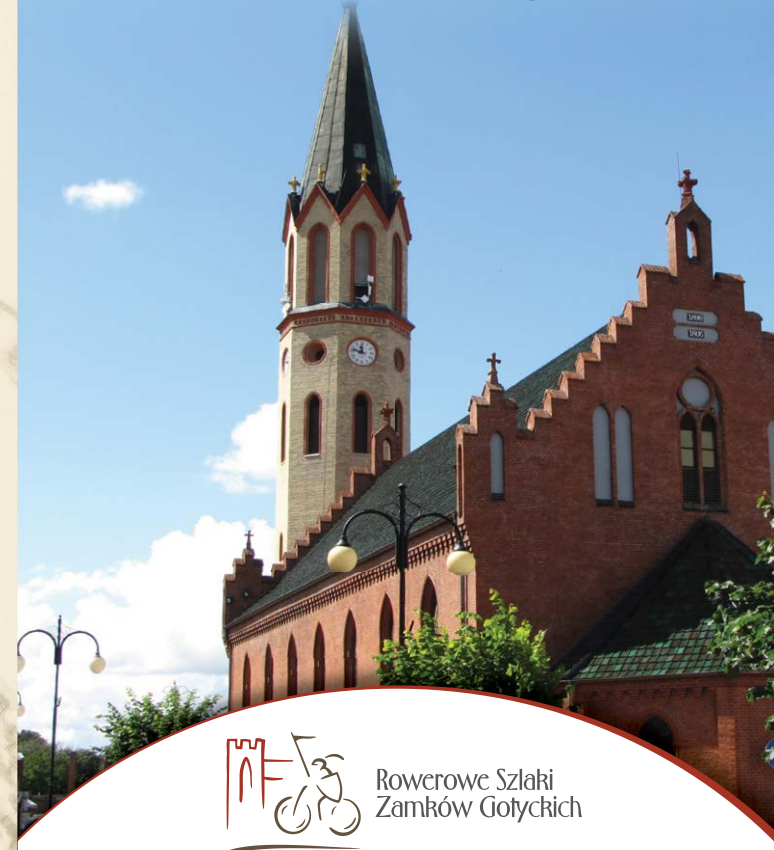
Opracowanie merytoryczne: TREK, Monika Gębczyńska, Maciej Kumor
Grafika: Studio Kreowania Rzeczywistości

Lokalne Grupy Działania: Kraina Dolnego Powiśla, Powiślańska LGD oraz LGD Spichlerz Żuławski są partnerami projektu współpracy „Rowerowe Szlaki Powiśla i Żuław”. Dotyczy on wspólnych działań w zakresie rozwoju i promocji produktu turystycznego oraz turystyki rowerowej. Projekt to m.in. certyfikacja sieci kwater „przyjaznych rowerom”, utworzenie i promocja rowerowych tras wycieczkowych, a także opracowanie serii questów i szlaku geocachingowego.

Quest

Ruszaj po przygodę!

Nowy Staw żuławskie miasto handlowe

Rowerowe Szlaki
Zamków Gotyckich

Quest to nieoznakowany szlak turystyczny.
Podążaj za wierszowanymi wskazówkami, by odnaleźć skarb.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.”
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
Publikacja opracowana w ramach projektu współpracy „Rowerowe Szlaki Powiśla i Żuław” przez Lokalną Grupę Działania Kraina Dolnego Powiśla,
Powiślańską Lokalną Grupę Działania oraz Lokalną Grupę Działania Spichlerz Żuławski.
Instytucja zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

www.kologotyku.pl

Dzisiaj na moście w Nowym Stawie kolego,
Zaczynasz swoją przygodę krążącą wokół tematu wodnego.
Z questem w dłoni, który także o świetności miasta opowie historie,
Ruszasz na szlak przygód, z ołówkiem - żeby nie zapomnieć.

Woda dla tego miasta od zawsze niezwykle ważna była
I także o bogactwie miasta stanowiła.
Wyobraź sobie, że dawniej Nowy Staw nad wielką wodą był
I rozległy handel z innymi miastami prowadził.
Lecz gdy Zalew Wiślany uległ spłyceciu,
Tereny Nowego Stawu poddano osuszeniu.
Została po tej wodzie tylko ta rzeka, Świętą zwaną,
Jednak - co wyjątkowe - w jej dolnym biegu, jako Tuga znana.
To dzięki tej rzece i wielkim przywilejom miasto się rozwinęło
Tak bardzo, że niejedno w okolicy takich praw pragnęło.

Ale zanim poznasz ciekawe historie,
Przyjrzyj się jeszcze rzece i ruszaj spokojnie,
Tam, gdzie zamiast światła w tunelu na końcu Twej drogi,
Zobaczysz mur cegieł - niech w tym kierunku prowadzą Cię nogi.

A więc zaczynamy historię Ci opowiadać,
Z gospodarczego sukcesu miasta będziemy się spowiadać.
Już w XIV wieku, jak podają dzieje,
30 jatek rzeźniczych i kilkunastu rzemieślników tutaj funkcjonuje.
A do tego olejarnię i wytwórnię prochu, dodać należy
W co, w dzisiejszych czasach, trudno jest uwierzyć.
Także sukno w owych czasach tutaj sprowadzane było,
I o zamożności mieszkańców również świadczyło.

Ważne przywileje w wieku XV miasto otrzymało,
Ale obowiązków mieszkańcom też nie brakowało.
Musieli usypywać wały ochronne i kopać rowy odwadniające,
Ale mogli łowić ryby w okolicach i hodować bobra błotnego, co
interesujące?

Tyle też miasto dzięki swojej gospodarce zarabiało,
Że dwa razy więcej od Malborka podatków Zakonowi płacić
musiało.
Później także wyłączność transportu na rzece Świętej i zbył
towarów do Gdańska otrzymało,
Co ze szczególnymi względami i dużym prestiżem się wiązało.

Już zapewne doszedłeś do serca miejscowości,
Stań, spójrz w prawo i w lewo, będąc od zlokalizowanej przed Tobą
budowli, w pewnej odległości.

Już wiesz zapewne, że to **R****N** miejski,
ale dziwna sprawa,
W jego centrum stoi ta budowla ceglana, dzieląc go na dwa.

Budowla ta, to dawny kościół ewangelicki, dziś galeria -

potocznie zwana,

Musisz znaleźć na niej tablice, a jej nazwa będzie rozszyfrowana.

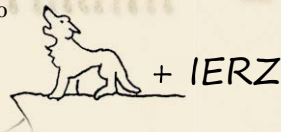
Lecz hola! Zanim wyruszysz na jej poszukiwania, zapamiętaj gdzie
jesteś, bo zaraz tu wrócisz,
Zaraz po tym, gdy się współczesnej nazwy galerii nauczysz.

I co, znalazłeś? Spisałeś, co trzeba? Wracaj więc tam, gdzie bok widzisz
budynku,
I idź we wskazanym przez znak koloru chmury na błękitnym niebie
kierunku.
Ale idąc w tamtą stronę, mój drogi kolego, przyjrzyj się też zabudowie,
Po prawej masz dom inny jak wszystkie - dawniej było można pokój
wynająć tu sobie.

Teraz drogi człeku, szukaj najpotężniejszego źródła światła,
lecz sztucznego,
Koło niewielkiej fontanny zlokalizowanego.
Jeśliś już w jej pobliżu, pora przyszła właśnie,
na poznanie przez Ciebie kolejnych ciekawostek - ale to nie baśnie.

Dzięki temu, że wokół miasta urodzajne niezwykle gleby się
znajdowały,
Które wcześniej wodzie wydarte zostały,
Oraz dzięki bliskości dużych miast gdzie handlowano,
Mieszkańców Nowego Stawu za majątnych ludzi miano.
Ojciec córce wielki majątek, gdy za mąż wychodziła, dawał,
Dzieci swoje na studia także zagraniczne wysyłał.
A dziewczyny i kobiety bogate stroje w mieście nosiły
I o swoim dobrobycie w ten sposób - chcąc nie chcąc - donosiły.

O dokumencie najważniejszym w mieście wspomnieć też należy,
pochodzi z XVI wieku, jego nazwa to

Mieszkańcy mieli w nim zapisane
obowiązki, ale i prawa,
Za łamanie jego postanowień groziła im
kara.
Można było karę pieniężną dostać lub rękę
czy głowę stracić,
Więc między innymi z sąsiadami nie warto
było się wadzić.

Ale przerwijmy na chwilę historię wilkierza,
Zwróć uwagę na budynek, do którego
właśnie zmierzasz.
Okazała budowla w XX wieku była w
posiadaniu
Właściciela parku samochodowego,
Na budynku skrzętnie się kryją dwie głowy,
Spójrz, jak dwóch mieszczan strzeże swe
kupieckie dawne strony.
Przyjrzyj się im uważnie, lecz zaraz ruszaj
śmiało,
bo zobaczyć drugi rynek jeszcze Ci
pozostało.

A więc kieruj się ku niemu, aż do krzyża ulic dojdiesz,
ale w trakcie marszu, czytając quest, o kolejnych historiach
wilkierza się dowiesz.

To według jego wskazań wędrować nie można było,
Po ulicach, gdy zegary dziewiątą wybiły.
Po tej godzinie także grać w karty zakazano,
Oraz pijatyk, współcześnie imprezami nazywanych - nie
urządzano.
Hazard był zakazany o każdej porze,
A na budowę domu sąsiad musiał się zgodzić i przyrzec - jeśli
bogaty - że pomoże.
Kminy domów czyszczono - na Wielkanoc i św. Michała, czyli
dwa razy,
Przy domu należało mieć skórzane wiadra, drabiny i bosaki - oto
wybrane nakazy.

Teraz, gdy już dotarłeś do drogowego krzyża,
Zlokalizuj, gdzie jest drewniana wieża.
Idź w jej kierunku, lecz przy lampie u bramy, zatrzymaj się na
chwilę,
I mając „Ołówek” z tyłu głowy, znajdź dziwny komin - spójrz nad
budowlę.
Komin ten wieńczy budynek słodowni, gdzie się słód do piwa
robiło,
Bo browarnictwo wśród mieszkańców miasta mocno się
rozpowszechniło.
Jak mówi legenda o piwie z Nowego Stawu, któremu nazwę
Święta - jak rzeka - nadano,
Podobieństwo w smaku lub wyglądzie - do ścieków z rynsztoka
- rozpoznawano.
Przed godziną 12 - według wilkierza - w mieście go też nie
sprzedawano.